

**Szentistván Nagyközség Önkormányzatának
a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak
2023. évi ellátásáról készített átfogó értékelése
(A 149/1997. (IX.10.) Korm. rendelet 10. számú melléklete alapján)**

1. A település demográfiai mutatói, különös tekintettel a 0-18 éves korosztály adataira

A település demográfiai mutatói közül a lakónépesség száma (az állandó lakosok és a településen tartózkodási hellyel rendelkezők száma) az a mutató, ami alapján látható, hogy a különböző ellátások, szolgáltatások szervezésénél milyen népességszámra vonatkozóan kell biztosítani az adott ellátást.

A település lakónépessége az elmúlt években stagnálást, illetve minimális növekedést mutatott. 2022. január 1-jén 2.429 fő, 2023. január 1-jén 2.451,-fő volt a település lakosság száma. Az állandó lakosok számának korcsoportonkénti tagolása az adott célcsoportokhoz kapcsolódó feladatok ellátások nagyságrendjének meghatározásához ad támpontot. Szentistvánon 2023. január 1-jén a 0-18 éves korosztály létszáma: 439 fő, ami az előző év adatához viszonyítva minimális növekedést mutat (20 fő). Aránya az összlakosság számához viszonyítva 17,91 %. Az ún. aktív korúak (18-59 éves korcsoport) létszáma: 1268 fő, aránya az összlakosságon belül az arányuk 51,73 %, míg a 60 év felettiak száma: 744 fő, amely a teljes népességben 30,35%-át teszi ki.

Lakosság szám összesen 2023. január 1-jei állapot:	2451 fő
0 - 2 éves	83
3 -5 éves	81
6 -13 éves	192
14- 17 éves	83
18 év alatti lakosok száma összesen:	439
18-54 éves	1139
55-59 éves	129
60- 69 éves	375
70-79 éves	235
80 –X éves	134
0-17 és 60 –X éves:	1183
20 - 30 éves	296
0-17 éves	0-17
18 - 59 éves	1268
60 –X éves	744
18 év feletti lakosok száma összesen:	2012
Külterületi lakos	1

A korcsoportos arányokból látható, hogy az aktív korú lakosság jelenleg még többségben van a nyugdíjas korú lakosok számához képest. Azonban az országos demográfiai mutatókat figyelembe véve a településen is a lakosság fokozatos elöregedéséről beszélhetünk. Ezért is kell kiemelt figyelmet fordítani a fiatalok helyben maradásának, illetve a fiatal családok letelepedésének elősegítésére.

2023. évben született gyermekek száma: 32 fő volt, ami a korábbi évekhez képest is egy magasabb születésszám. Meg kell azonban jegyezni, hogy az újszülöttek közül többen születtek hátrányos helyzetű családokba, ahol is alacsony a szülők jövedelme, alacsony a szülők iskolázottsága, amely a gyermekek fejlődése, később a közösségbe való beilleszkedésük, előre menetelük szempontjából nehézséget jelent.

A fiatal családok, a dolgozó szülők számára bír nagy jelentőséggel, hogy 2021. szeptemberétől már nem csak az óvodáskorúak, hanem a 3 év alatti gyermekek (bölcsődei) ellátása is megoldható helyben.

A **Szentistváni Kis Pingvin Bölcsőde** működéséről a bölcsőde vezetője a következő adatokkal tájékoztatja a képviselő-testületet. A bölcsődében tavaly – az előző évihez hasonlóan - 2 csoport működött, 12-12 fős létszámmal. Az intézmény kapacitása így az elmúlt évben is teljes kihasználtságú volt. A dolgozók létszámában sem volt változás 2023-ban, 4 fő kisgyermeknevelő és 1 fő bölcsődei dajka végzi a kisgyermekek gondozását, nevelését.

A **Szentistváni Gézengúz Óvoda** 3 csoporttal működik. 2023. szeptember 1-jén a beíratott gyermekek száma **62 fő** volt, közülük egy gyermek sajátos nevelési igényű. Az óvodás korú gyermekek közül átlagosan 12 gyermek jogosult rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre a család jövedelmi helyzetére tekintettel. Az óvoda 2022/2023 nevelési évről készült beszámolója a gyermekvédelmi tevékenység kapcsán a prevenciót és a segítségnyújtást emelte ki. A megelőzéssel kapcsolatban kiemelt feladat a nehéz helyzetben lévő családok folyamatos figyelemmel kísérése. A hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek esetében különösen fontos a rendszeres óvodába járás elérése.

A **Szentistváni István Király Általános Iskola** a Mezőkövesdi Tankerületi Központ fenntartásában működik, tanulói létszáma 148 fő. Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult általános iskolás korú gyermekek száma: 36 fő.

	3 év alatti (bölcsődés / intézménybe nem járó gyermekek) közül	Szentistváni Gézengúz Óvodába járó gyermekek közül	Szentistváni István Király Általános Iskola tanulói közül
Hátrányos helyzetű gyermekek száma	4	-	13
Halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma	3	3	10

Ahogy azt a demográfiai mutatók kapcsán is említettük, a települési önkormányzat kiemelt céljának tekinti a lakosságcsökkenésének megakadályozását, és lehetőség szerint a fiatalok helyben maradásának, illetve letelepedésének támogatását.

E célból az önkormányzat többek között pénzbeli támogatás formájában lakásszerzési támogatást nyújt a településen maradó, illetve az itt letelepedő fiatal párok, családok számára. A támogatás formája vissza nem térítendő támogatás, illetve kamatmentes hitel. 2023-ban 4 pár részére összesen 2.200.000,-Ft támogatást biztosított az önkormányzat, ebből 1.100.000,-Ft-ot vissza nem térítendő, 1.100.000,-Ft-ot pedig kamatmentes kölcsön formájában.

2. Az önkormányzat által nyújtott pénzbeli, természetbeni ellátások biztosítása:

- ***A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők száma, kérelmezőkre vonatkozó általánosítható adatok, elutasítások száma, főbb okai, önkormányzatot terhelő kiadás nagysága.***

A jogszabály értelmében a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapításának célja annak igazolása, hogy a gyermek szociális helyzete alapján jogosult:

- meghatározott ingyenes vagy kedvezményes intézményi gyermekétkeztetés,
- szünidei gyermekétkeztetés,
- pénzbeli támogatás,
- más jogszabályokban meghatározott egyéb kedvezmények igénybevételére.

Településünkön 2023. december 31-én 61 fő részesült rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben. (2022. december 31-én ez a szám 89 fő volt.)

A jogosultak számának 2023. évi csökkenése több okra vezethető vissza. Egyik oka, hogy a COVID-hoz kapcsolódó veszélyhelyzet idején - 2022. II. félévéig - automatikusan meghosszabbodott a jogosultságok érvényessége, annak felülvizsgálatát nem kellett elvégezni. 2023. évben már újra kérelmezniük kellett a szülőknek a kedvezmény megállapítását, csatolva a jövedelmükre vonatkozó igazolásokat. Ezen okból több szülő be sem adta az új kérelmet, másrészt a kérelmek egy részét a jövedelmi feltételeknek való megfelelés hiányában el kellett utasítanunk. 2023-tól az ún. szociális vetítési alap (korábbi elnevezése: öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összege) kell viszonyítani a család jövedelmi helyzetét.

A gyermekvédelmi kedvezményre az a gyermek jogosult, akinek a családjában az egy főre jutó havi jövedelem (nettó) nem haladja meg a szociális vetítési alap összegének 165%-át (47.025,-Ft), egyedülálló szülő esetében a 180 %-át (51.300,-Ft.) Ez a jövedelemhatár 2022. szeptember 10-étől hatályos, azóta nem emelkedett.

Az egy főre jutó jövedelemhatár alacsony összege miatt, az ellátásra most már csak azok a gyerekek jogosultak, ahol egyik szülőnek sincs bejelentett munkaviszonyból származó jövedelme. Ezekben a családokban a szülő általában alkalmi („fekete”) munkából igyekszik eltartani a családot.

A jogosult gyermekek száma az egy főre jutó családi jövedelem szerint:

Megnevezés	Egy főre jutó jövedelem				Összesen:
	Kevesebb, mint 14.250,-Ft	14.250,- Ft - 28.499,-Ft	28.500,-Ft - 47.025,-Ft	47.026,-Ft - 51.300-Ft	
Gyermekvédelmi kedvezményben részesülők	31	21	9	0	61

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben (továbbiakban: RGYK) részesülő gyermekek kivétel nélkül alacsony jövedelmű családokban élnek. A gyermekek több, mint fele (55 %-a) olyan családban él, ahol az egy főre jutó jövedelem 14.251,-Ft és 28.499,-Ft között van. A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult 52 gyermek családjában (a jogosult gyermekek 85 %-a) esetében a családban az egy főre jutó jövedelem nem éri el a szociális vetítési alap (28.500,-Ft) összegét.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermekek száma életkor szerinti megoszlásban:

Megnevezés	Korcsoportos bontás (fő):				18 év – (tanulói jogviszonnyal rendelkező)	Összesen:
	0-2 éves	3-5 éves	6-13 éves	14-17 éves		
Gyermekvédelmi kedvezményben részesülők	14	8	27	11	1	61

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben **30 család** részesül.

A jogosult családok száma a családban nevelt gyermekek száma szerint:

- 1 gyermekes családok száma: 12
- 2 gyermekes családok száma: 11
- 3 gyermekes családok száma: 4
- 4 vagy 5 gyermekes családok száma: 3
- 6 vagy annál több gyermekes család: 0

A 30 családból 12 olyan család van, ahol egyedülálló szülő neveli a gyermeket/gyermeket.

2023. év folyamán rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény iránti kérelem elutasítása **11 gyermeket érintett**. Az elutasítás oka minden esetben az volt, hogy a jövedelem meghaladta a jogosultsági értékhatárt.

Pénzbeli támogatás

A 2023. évben fennálló RGYK jogosultsággal rendelkező gyermekek a Gyvt. 20/A §-a szerint évente két alkalommal (augusztus és november hónapban) pénzbeli ellátásban részesülnek. A támogatásra felhasznált összeg 2023-ban összesen: 954.000,-Ft.

Az augusztusi, illetve a novemberi kifizetésekkor *alapösszegű támogatásban* (6.000,-Ft/gyermek) *átlagosan* 27 fő részesült, a kifizetett összeg: 330.000,-Ft volt.

Emelt összegű támogatásban (6.500 Ft/hátrányos/halmazottan hátrányos helyzetű gyermek) átlagosan 48 fő részesült, a kifizetett összeg 624.000,-Ft volt.

Ezt a támogatást az önkormányzat a kifizetést megelőzően a Magyar Államkincstártól igényli, majd a következő év elején elszámol a felhasznált támogatási összeggel.

Kiegészítő pénzbeli támogatás:

Ezen ellátási forma iránti kérelem nem érkezett, támogatást nem állapítottunk meg. (A támogatás a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek után a családbafogadó gyámjául kirendelt hozzátartozó részére akkor állapítható meg, ha a gyám *a gyermek tartására köteles*, és nyugellátásban, korhatár előtti ellátásban, megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban, időskorúak járadékában vagy olyan ellátásban részesül, amely a nyugdíjszerű rendszeres szociális ellátások emeléséről szóló jogszabály hatálya alá tartozik.)

- *egyéb, a Gyvt-ben nem szabályozott pénzbeli vagy természetbeni juttatásokra vonatkozó adat*

Iskoláztatási támogatás

Önkormányzatunk szociális rendelete alapján az előző évekhez hasonlóan 2023. évben is anyagi támogatást nyújtott az óvodás/általános és középiskolás korú gyermeket nevelő családoknak, valamint a felsőoktatásban tanuló fiatal felnőtt hallgatóknak a tanévkezdéshez kapcsolódó költségek enyhítése céljából. Ez a támogatás 2023-ben **183 családnak** jelentett anyagi segítséget, összesen **6.820.000,-Ft** került kifizetésre.

BURSA HUNGARICA önkormányzati ösztöndíjrendszer

Az önkormányzat évek óta részt vesz a szociálisan rászoruló felsőoktatásban tanuló hallgatók számára létesített ún. „Bursa Hungarica” pályázati rendszerben. 2023. évben 12 hallgató nyújtotta be pályázatát, melynek eredményeként valamennyi pályázó részére havi 5.000,-Ft összegű támogatást biztosít az önkormányzat.

- *gyermekétkeztetés megoldásának módjai, kedvezményben részesülőkre vonatkozó statisztikai adatok*

A gyermekétkeztetést az Önkormányzat a Szentistváni Mg. Zrt. által üzemeltetett éttermen keresztül, vásárolt élelmiszer útján biztosítja a gyermekek részére.

A gyermekétkeztetés keretében a bölcsődés, óvodás és az általános iskolás gyermekek intézményi étkezése történik, melyek közül az óvodás és általános iskolások étkeztetésére vonatkozó adatokat az alábbi táblázatok tartalmazzák.

Szentistváni István Király Általános Iskola 2023		Január	Február	Március	Április	Május	Június	Július	Augusztus	Szeptember	Október	November	December	ÖSSZESEN:
Étkezési napok száma		16	20	22	16	21	22	0	0	21	19	19	15	191
NAPKÖZI	Rendszeres gyvk.	384	516	531	385	516	309	0	0	443	361	354	264	4 063
	Nagycsaládós	111	130	144	106	141	74	0	0	258	228	215	171	1 578
	Tartós beteg	12	19	17	16	21	11	0	0	41	38	38	29	242
	Teljes összeget fizet	197	280	304	263	363	250	0	0	480	457	443	333	3 370
	NAPKÖZI ÖSSZESEN:	704	945	996	770	1 041	644	0	0	1 222	1 084	1 050	797	9 253
MENZA	Rendszeres gyvk.	143	128	164	134	156	79	0	0	134	144	116	91	1 289
	Nagycsaládós	142	181	161	120	163	77	0	0	229	242	216	149	1 680
	Tartós beteg	16	20	15	16	21	11	0	0	21	12	18	13	163
	Teljes összeget fizet	360	416	418	271	363	183	0	0	310	293	271	242	3 127
	MENZA ÖSSZESEN:	661	745	758	541	703	350	0	0	694	691	621	495	6 259
NAPKÖZI MENZA ÖSSZESEN:		1 365	1 690	1 754	1 311	1 744	994	0	0	1 916	1 775	1 671	1 292	15 512

Szentistváni Gézengúz Óvoda 2023	Január	Február	Március	Április	Május	Június	Július	Augusztus	Szeptember	Október	November	December	ÖSSZESEN
Étkezési napok száma	22	20	22	17	20	22	21	0	21	18	21	16	220
Rendszeres gyvk.	219	203	220	154	236	102	21	0	139	103	127	99	1 623
Nagycsaládós	79	94	137	83	141	74	14	0	290	216	265	161	1 554
Tartós beteg	0	0	0	0	0	0	0	0	38	29	29	21	117
Jövedelem miatt	617	563	620	538	686	535	271	0	562	446	481	349	5 668
Teljes összeget fizet	42	23	26	26	32	30	14	0	55	41	45	31	365
ÖSSZESEN:	957	883	1 003	801	1 095	741	320	0	1 084	835	947	661	9 327

Szünidei gyermekétkeztetés:

Az Önkormányzat Gyvt. alapján a szünidei gyermekétkeztetés keretében a szülő, törvényes képviselő kérelmére a déli meleg főétkezést a hátrányos helyzetű gyermek és a halmozottan hátrányos helyzetű gyermek részére ingyenesen biztosítja.

A szünidei étkeztetést a tavaszi, nyári, őszi és a téli szünetben biztosítjuk a szülők kérelmének megfelelően. A nyári szünetben valamennyi munkanapon étkezhetnek a gyermekek. Az ebédet elvitellel vehetik igénybe. A szünetekben átlagban 20 - 35 gyermek részesül ingyenes étkeztetésben.

3. Az önkormányzat által biztosított személyes gondoskodást nyújtó ellátások bemutatása:

A Gyvt. 39-40 §-aiban rögzített gyermekjóléti szolgáltatást az önkormányzat a Mezőkövesdi Többcélú Kistérségi Társulás keretein belül e célra létrehozott Mezőkövesdi Kistérségi Szociális Szolgáltató és Gyermekjóléti Központ (3400 Mezőkövesd, Mátyás király u. 114.) útján látja el. (Az általuk készített 2023. évi szakmai beszámolót az átfogó értékeléshez mellékeljük.)

A Gyermekjóléti Központ beszámolójából néhány adatot kiemelve szeretném bemutatni a szolgáltatást elsősorban a Szentistván településre vonatkozó adatok tekintetében.

A Központ a járás területén 23 településen biztosítja a hatósági ügyekhez kapcsolódó gyermekjóléti alapellátást. Szentistvánon 2023. május 16-tól a „volt Párház” épületében kapott helyet a gyermekjóléti szolgálat irodája (Széchenyi utca 14.). A központ munkatársa helyben, csütörtöki napokon tart egész napos ügyfélfogadást, keddi napokon pedig családlátogatásokat végez.

A központ beszámolójában olvasható, hogy az elmúlt évek tendenciája jelentősen nem változott 2023. évben sem. A központban megjelenő kliensek életkori megoszlásánál legnagyobb arányban a 6-13 éves korú, illetve a 14-17 éves korúakkal volt kapcsolata a Központnak.

A legjellemzőbb problémák:

- Tankötelezettség mulasztása (igazolatlan hiányzások)
- Deviáns viselkedésű gyermekek: magatartászavar, teljesítményzavar (Ennek hátterében jellemzően a szülők elhanyagoló nevelése, agresszivitása, alkoholizáló életmódja, családi-kapcsolati konfliktus, életvezetési problémák állnak.)

Szentistvánon a család és gyermekjóléti szolgálat 2023-ban 443 alkalommal végzett gondozást, 126 főt segített, 4 új családot vett gondozásba, alapellátás keretében. 53 fővel kötöttek együttműködési megállapodást, ami 23 családot érintett. A településen **51 kiskorút tartanak nyilván veszélyeztetettként**. Ebből a legtöbben környezeti veszélyeztetettség okán válnak veszélyeztetetté, ami 34 kiskorút érint. Jellemző még a magatartási ok. Leggyakoribb probléma a család életvitele és a gyermekintézménybe való beilleszkedési nehézségek miatti gondozás, a tankötelezettség elmulasztása. (Emellett a veszélyeztetettség okai lehetnek még egyéb magatartási, egészségügyi illetve anyagi okok is)

A szolgáltatást igénybe vevő kliensek döntően alacsony iskolázottságúak, alacsony jövedelemből élők.

4. A felügyeleti szervek által gyámhatósági, gyermekvédelmi területen végzett szakmai ellenőrzések tapasztalatainak, továbbá a gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltató tevékenységet végzők ellenőrzésének alkalmával tett megállapítások

A gyermekek védelméről és gyámügyi feladat- és hatáskörök ellátásáról, valamint a gyámhatóság szervezetéről és illetékességéről szóló 331/2006. (XII.23.) Korm. rendelet 14. § (1) bekezdése értelmében a gyermekvédelmi és

gyámügyi feladatkörében eljáró Borsod-Abaúj-Zemplén Vármegyei Kormányhivatal négyévenkénti ellenőrzés keretében vizsgálja a feladatok ellátásának jogszerűségét, szakszerűségét. 2023. évben ellenőrzés nem volt, így az a közeljövőben várható.

Jövőre vonatkozó javaslatok, célok meghatározása a Gyvt. előírásai alapján (milyen ellátásokra és intézményekre lenne szükség a problémák hatékonyabb kezelése érdekében, gyermekvédelmi prevenció elképzelések.)

A gyermekvédelmi feladatok ellátása a Mezőkövesdi Kistérségi Szociális Szolgáltató és Gyermekjóléti Központtal, illetve az ún. jelzőrendszer tagjainak (védőnő, óvoda, általános iskola) rendszeres kapcsolattartása útján biztosítható, ezért a jövőben is erre törekszünk. Csak folyamatos együttműködéssel előzhető meg az olyan helyzetek, amikor a gyermek családból való kiemelése, szakellátásban történő elhelyezése válik szükségessé.

5. A bűnmegelőzési program főbb pontjainak bemutatása, valamint a gyermekkorú és a fiatalkorú bűnelkövetők számának az általuk elkövetett bűncselekmények számának, a bűnelkövetés okainak bemutatása

Szentistván Nagyközség Önkormányzata rendelkezik Bűnmegelőzési programmal, melyben a védekezés, illetve megelőzés tekintetében kiemelt szerepet tölt be a gyermekek és a fiatalok védelme. Az érintett csoportot veszélyeztető tényezők kiszűrésében jelentős szerepet tölt be az általános iskola. A megelőző intézkedések közül említésre méltó az iskolarendőri szolgáltatás bevezetése. A rendőrség előadások és tájékoztatók tartásával tudja felhívni a gyerekek, fiatalok figyelmét a veszélyhelyzetekre. A programon belül kiemelt jelentőségű a drog-prevenció, mivel már általános iskolás korban is megjelenik a különféle tudatmódosító szerek használata. Volt olyan eset az általános iskolában, amikor intézkedés vált szükségessé egy-egy tanuló szerhasználata miatt.

6. A települési önkormányzat és a civil szervezetek közötti együttműködés keretében milyen feladatok, szolgáltatások ellátásában vesznek részt civil szervezetek (alapellátás, szakellátás, szabadidős programok, drog-prevenció stb.)

Szabadidős programok biztosítása:

A korábbi évekhez hasonlóan az önkormányzat 2023-ban is a SZKULTINFO Kht. bevonásával igyekszik alkalmanként, elsősorban ünnepekhez kötődően (gyermeknap, húsvét, karácsony stb.) programokat biztosítani a gyermekek számára.

Együttműködés a civil szervezetekkel:

A településen működő civil szervezetekkel önkormányzatunk sikeresen együttműködik, a civil szervezetek működését anyagilag is támogatja. A szabadidős programok, ünnepek, rendezvények megvalósítását sok esetben a civil szervezetek közreműködése, munkája segíti.

Az óvodában működő Mesepalota Alapítvány több gyermek-program megszervezésében is szerepet vállalt. Az általános iskolás korú gyermekek részére pedig a Szentistváni Gyermekekért Alapítvány nyújt támogatást kulturális, szabadidős programok, kirándulások megszervezésére. Ez utóbbi alapítvány a tanév végén pénzügyi támogatásban részesíti a kiemelkedő tanulmányi teljesítményt nyújtó diákokat, továbbá segíti a tehetséges gyermekek tehetséggondozását.

7. Együttműködés a nemzetiségi önkormányzattal.

A 2019. évben megalakult Szentistváni Roma Nemzetiségi Önkormányzat Képviselő-testületének létszáma 2022. tavaszán - lemondások következtében - a működéshez szükséges létszám alá csökkent, így a képviselő-testület megbízatása megszűnt. A 2022. június 26. napjára kitűzött időközi nemzetiségi önkormányzati képviselők választása pedig jelöltek hiányában elmaradt. A településen jelenleg nemzetiségi önkormányzat nem működik.

Szentistván, 2024. április 16.

Dobóné Koncz Judit
polgármester